

אתה אומר שבא הפסוק המיותר לרבות לילי יום טוב האחרון, או אינו בא הפסוק אלא לרבות את לילי יום טוב הראשון לשמחה, שחייב הכתוב להביא שלמים ערב יום טוב כדי שיהיה לו לאכול בליל יום טוב הראשון בשר שלמי שמחה!?

תלמוד לומר: "והיית אך שמח" — חלק!

בכל מקום שנאמר "אך" בא הכתוב לחלק. וכאן מחלק הכתוב בין ליל יום טוב הראשון שאין בו מצות שמחה, לליל יום טוב אחרון שיש בו שמחה.

ומבאר הגמרא: מאי טעמא יש לנו למעט את ליל יום טוב הראשון משמחה מכח המיעוט של "אך" ולרבות את ליל יום טוב האחרון מן המקרא המיותר?

ומדוע אין אנו לומדים את זאת להיפך, לרבות ליל ראשון ולמעט ליל אחרון?

לאו, משום דאין לו בליל יום טוב הראשון במה ישמח?

ומוכח שאינו יוצא ידי שמחה באכילת בשר שלמים שבאים ערב יום טוב, כדברי עולא בשם רבי אלעזר.

ודוחה הגמרא: לא משום שאין לו בשר שלמים במה לשמוח אין השמחה נוהגת בו.

אלא כדתני טעמא בכרייתא: מה ראית לרבות לילי יום טוב האחרון ולהוציא לילי יום טוב ראשון?

מרבא אני לילי יום טוב האחרון, לפי שיש שמחה ברגל שלפניו, בין ביום ובין בלילה.

ומוציא אני לילי יום טוב ראשון לפי שאין שמחה לפניו.

מתלב רב יוסף לעולא מהברייתא ששנינו לעיל: חגיגת ארבעה עשר יוצא בה משום שמחה, ואין יוצא בה משום חגיגה.

וקא סלקא דעתו של רב יוסף שהמדובר בחגיגת ארבעה עשר ששחטה בארבעה עשר.

ואמאי יוצא בה משום שמחה לעולא?

הא בעינן זביחה בשעת שמחה, וליכא!

אלא מכאן ראייה שאין צורך בזביחה בשעת שמחה, אלא יכול לצאת ידי חובת שמחה בחמשה עשר באכילת שלמים שנזבחו בארבעה עשר, ודלא כעולא.

אמר רב אידי בר אבין: אין מברייתא זו ראייה. כי הברייתא מדברת בכגון שעייכב את חגיגת ארבעה עשר, ושחטה בחמשה עשר, שהוא זמן שמחה.

אמר רב אשי: הכי נמי מפתברא שהמדובר בכרייתא הוא בכגון שעייכבה ושחטה בחמשה עשר.

דאי לא תימא הכי, אלא תעמיד ששחטה בארבעה עשר, תיקשי:

כי הרי הא מתניתא — מאן קתני לה? הרי לפי בן תימא העמדנוה לעיל.

והרי לפי בן תימא אין היא נאכלת אלא ליום ולילה, ונפסלת בבוקרו של חמשה עשר כמו קרבן פסח, כי הא פסלה לה בלינה!

ואם כן, מה משמיעה לנו הברייתא שאינו יוצא בה ידי שמחה [שתחילתה בחמשה עשר בבוקר]!?